

Treningsprogram – Nattflygingsrettighet for sportsflyging

Versjon 1.3 – 08.02.2025

Innhold

1.0 Innledning	3
1.1 Om treningsprogrammet	3
1.2 Definisjoner og forkortelser	3
1.3 System for revisjoner og rettelser	3
1.4 Revisjonsliste	3
2.0 Krav og informasjon om kurset	4
2.1 Kursets formål	4
2.2 Opptakskrav	4
2.3 Erfaringskrav og godskriving av annen kompetanse	4
2.4 Krav til instrumentering og utstyr i luftfartøyet	5
2.5 Krav til flyskolens kompetanse for utdanning til VFR natt	5
2.6 Kursets struktur og integrering av praktisk og teoretisk undervisning	5
2.7 Overføring fra annen flyskole	5
3.0 Pensum og læringsmål til nattflygingsrettighet	7
3.1 Om kurset	7
3.2 Teoretiske emner	7
4.0 Praktiske leksjoner nattflygingsrettighet	8
4.1 Leksjonsoversikt nattflygingsrettighet	8
5.0 Progresjon og tilbakemelding	20
5.1 Krav til flygeferdigheter	20
5.2 Karakterskala for bedømmelse av elevens ferdigheter – absolutt	20
5.3 Samlet vurdering av elevens progresjon for en flygeleksjon – relativ	21
5.4 Progresjonssjekk	21
5.5 Solosjekk	22
5.6 Avsluttende skolesjekk	22

Treningsprogram nattflygingsrettighet

1.0 Innledning

1.1 Om treningsprogrammet

Dette treningsprogrammet er utgitt av Norges Luftsportforbund (NLF) Motor- og sportsflyseksjonen. Treningsprogrammet er i utgangspunktet utarbeidet for motorflyging, og er i denne utgaven bearbeidet og tilpasset for sportsflyging.

Programmet innfrir kravene i sikkerhetssystemets kapittel 4.

1.2 Definisjoner og forkortelser

Aktuelle definisjoner og forkortelser finnes i gjeldende versjon av *sikkerhetssystemet* kapittel o.

1.3 System for revisjoner og rettelser

System for revisjoner og forkortelser framkommer av *sikkerhetssystemet* kapittel o.

1.4 Revisjonsliste

Versjon	Dato	Endring
1.3	08.02.2025	Påtegning i flygebeviset etter innsending av skjema
1.2	20.03.2024	Treningsprogram tilpasset sikkerhetssystemet for sportsfly
1.1	02.03.2024	Høringsversjon

Versjon	Forberedt av	Kontrollert av	Godkjent av
1.3	Roger Holm (sign)	Geir Magne Andersen (sign)	Ola Tau Hatlestad (sign)
1.2	Roger Holm (sign)	Geir Magne Andersen (sign)	Ola Tau Hatlestad (sign)
1.1	Roger Holm	n/a	n/a
1.0	Geir Magne Andersen og Steinar Storm Kristiansen	n/a	n/a
Basert på	Versjon Stian Kulторp 2020	n/a	n/a

2.0 Krav og informasjon om kurset

2.1 Kursets formål

[SFHB 3.8.2.2 VFR flyging om natten]

Kursets formål er å gi eleven den nødvendige kompetanse som kreves for å operere et fly sikkert og effektivt i henhold til de visuelle flygeregler (VFR) om natten.

Natt defineres som tiden når senter av solskiven står mer enn 6 grader under horisonten.

2.2 Opptakskrav

[SFHB 4.6.1 Flygerettighet nivå 2]

For å starte på kurset til VFR natt skal kandidaten være innehaver av flygerettighet for sportsfly med rorstyring.

Kandidaten skal gjennomføre alle leksjonene i treningsprogrammet for å tilfredsstille kravet om å ha gjennomført instrumentdelen tilsvarende treningsprogrammet til PPL(A) før han/hun påbegynner treningen i flyging om natten.

2.3 Erfaringskrav og godskriving av annen kompetanse

[SFHB 4.10 – Kreditering fra andre sertifikater]

En kandidat som søker om utstedelse av rettighet til å fly VFR om natten skal ha gjennomført kurs ved en av NLFs sportsflyskoler, som omfatter:

(1) teoriundervisning

(2) 5 timer flyging om natten med relevant kategori luftfartøy, inkludert;

- minimum 3 timer instruksjonsflyging med instruktør, inkludert minst 1 time navigasjonsflygetid med en navigasjonsflygning på minimum 50 km (27 nm)
- 5 solo avganger og «full-stop»-landinger.

Om en kandidat er sportsflyger og innehaver av rettighet på både SEP (land) eller TMG, skal denne treningen gjennomføres på luftfartøy som benyttes til sportsflyging.

Sportsflyger med PPL A, LAPL A og TMG sertifikat og godkjent utsjekk på VFR natt, kan godskrives utsjekken direkte i loggboken og påføres som rettighet i flygebeviset.

2.4 Krav til instrumentering og utstyr i luftfartøyet

[SFHB vedlegg 5.4 instrumentering og utstyr]

Utdanning for nattflygingsrettighet skal foregå på luftfartøy som benyttes til sportsflyging. Luftfartøyet skal være utstyrt og instrumentert jf. SFHB vedlegg 5.4 punkt 6.1.2.

2.5 Krav til kompetanse for å utdanne til VFR natt

[SFHB 4.1.3 bokstav c Flyskolen]

Flyskolens instruktører skal ha følgende kompetanse for å kunne undervise i instrumenttrening og VFR natt.

- a) PPL eller LAPL flyger som også er sportsflyinstruktør, minimum IK-2 eller høyere, med godkjent utsjekk på VFR natt, eller
- b) Sportsflyinstruktør, minimum IK-2 eller høyere, med godkjent utsjekk på VFR natt, og minimum 10 timer soloflyging VFR natt.

2.6 Kursets struktur og integrering av praktisk og teoretisk undervisning.

[SFHB 3.8.2.2 VFR flyging om natten – Utsjekk VFR natt]

Treningsprogrammet til natt består av en teoretisk del og en praktisk del bestående av 10 timer flygetrening fordelt på instrumenttrening og instruksjonsflyging med instruktør og flyging alene, også omtalt som solo.

Teoretisk del gjennomføres ved klasserom eller selvstudie av relevant treningsmateriale utarbeidet av NLFs motor- og sportsflyseksjon, samt innlevering av flervalgsoppgave utarbeidet av NLF til skolen hvor kandidaten er elev. Alternativt kan eleven gjennomføre tilsvarende teorikurs ved annen flyskole. I så fall oversendes kursbeviset til skolesjef.

NLF anbefaler at flyskolene legger til rette slik at den teoretiske delen gjennomføres før den praktiske delen.

Teoretisk del skal være gjennomført før soloflyging.

Praktisk del gjennomføres ved instruksjonsflyging med instruktør som selv har nattutsjekk, og avsluttes med en skolesjekk bestående av navigasjonstur på minimum 27 nm. (50 km), og 5 solo avganger og full-stop landinger. Skolesjekken for VFR natt med sportsfly skal gjennomføres med en kontrollant eller seniorkontrollant som selv har godkjent nattutsjekk.

2.7 Overføring fra annen flyskole

[SFHB 4.4.1 – Teorikurs]

En elev som har påbegynt treningsprogram til natt og ønsker å bytte til en annen

sportsflyskole skal anmode den tidligere flyskolen om å overføre relevant elevdokumentasjon/progresjonsrapport som angitt i NLF sikkerhetssystem til den nye flyskolen.

Skolesjefen ved tidligere lærested skal utforme en attest som beskriver kandidatens trening, progresjon og en bekreftelse på at alle økonomiske forhold er avsluttet.

Denne attesten skal vedlegges treningsdokumentasjon og forelegges skolesjef ved nytt lærested før treningen videreføres.

3.0 Pensum og læringsmål til nattflygingsrettighet

3.1 Om kurset

[SFHB 3.8.2.2 VFR flyging om natten – Utsjekk VFR natt – Treningsprogram]

Kapittel 3.2 inneholder en beskrivelse av teoretiske emner som eleven skal ha kunnskaper om. Kapitlet inkluderer også målsetningen for hver øvelse.

Alle flygeøvelser som skal utføres i løpet av kurset til VFR natt fremkommer i kapitel 4.

Regelverket krever minimum 5 timer instrumenttrening med begrenset synsfelt kun til instrumentene (bruk av hette), samt minimum 5 timer flygeinstruksjon om natten (det vil si på en tid av døgnet når senter av solskiven står mer enn 6 grader under horisonten) for utstedelse av nattflygingsrettighet.

NLF har med bakgrunn i dette utarbeidet et praktisk flyprogram bestående av 8 leksjoner for at eleven skal tilegne seg ønsket kompetansenivå innenfor øvelsene.

Flyprogrammet er å finne i kapitel 4.

3.2 Teoretiske emner

[SFHB 3.8.2.2 VFR flyging om natten – Utsjekk VFR natt – Treningsprogram]

Teoretiske emner for nattflygingsrettighet	
Mål:	Å tilegne kunnskap om følgende emner:
Flygeøvelser:	(A) Værminima for VFR-flyging om natten. (B) Regler for flygekontroll og lufttrafikkteneste om natten (C) Regler for flyplass til bruk om natten, inkludert oppstillingsplasser og taksebaner, rullebaner og hinderbelysning. (D) Krav til utvendig belysning av fly og annet regelverk for å forhindre kollisjon. (E) Fysiologiske forhold som påvirker nattsynet og orienteringsevnen om natten. (F) Potensielle farer for desorientering ved flyging om natten. (G) Meteorologiske forhold- og potensielle farer ved endringer i været om natten. Herunder også fare for isingsforhold. (H) Instrumentsystemer i flyet, funksjoner og mulige feilkilder. (I) Instrumentbelysning og øvrig belysning i flyet. (J) Valg av kart og avmerking av rute. (K) VFR-navigasjon om natten. (L) Bruk av GNSS/GPS. (M) Planlegging: Rutevalg og sikker høyde.
Forventet ferdighetsnivå:	Å demonstrere kunnskap om og kunne gjøre rede for de teoretiske emner relatert til flyging om natten.

4.0 Praktiske leksjoner nattflygingsrettighet

4.1 Leksjonsoversikt nattflygingsrettighet

[SFHB 3.8.2.2 VFR flyging om natten – Utsjekk VFR natt – Treningsprogram]

Dette kapitlet inneholder en oversikt over alle de praktiske leksjonene i treningsprogrammet til rettighet for å fly VFR om natten. Programmet består av 8 leksjoner og er utarbeidet for å dekke flygetid og øvelser i henhold til sikkerhetssystemet, som kreves for utstedelse av rettighet til å fly VFR natt.

Leksjons- og progresjonsoversikt er inkludert i NLFs elektroniske versjon av skoleprogrammet TMS under **Kurstilbud** og kurset **Natt med instrument**.

For skoler som foretrekker et papirbasert system anbefaler NLF å skrive ut leksjonene i dette kapitlet og benytte dette sammen med flygetidslogg i skolehåndbokens vedlegg VI.

De praktiske øvelser til instrumentflyging, leksjon 1 – 4, skal være gjennomført før nattflygingstreningen i leksjon 5 – 8 kan starte.

Instrumentflygingen gjennomføres på følgende måte:

Kandidaten flyr øvelsene med hette eller tilsvarende slik at utvendige referanser ikke kan oppnås. Instruktøren holder forklarer, kontrollerer og holder forsvarlig utkikk.

Leksjon 1 Instrumentflyging – grunnleggende instrumentflyging 1

Dato:	Elev:	Planlagt tid: 1:15
Fly:	Instruktør:	Brukt tid:

Progresjon:	Mangelfull	Svak	God	Meget god
--------------------	------------	------	-----	-----------

Øvelser		K	D	1	2	3	S	Kommentarer
1.1	Inspeksjon før avgang	2						
1.2	Gjennomgang av instrumenter	2						
1.3	Oppstart	2						
1.4	Taksing – instrumentsjekk	2						
1.5	Motorprøve	2						
1.6	Normal avgang og utflyging	2						
1.7	Horisontal flyging – Høydehold	1						
1.8	Horisontal flyging – Retningskontroll	1						
1.9	Sving – rate 1 – til HDG	1						
1.10	Sving – rate 1 – antall grader	1						
1.11	Flyging med forskjellig flygefart	1						
1.12	Stigning konst. flygefart var. motorsetting	1						
1.13	Glidning konst. flygefart/var. motorsetting	1						
1.14	Innflyging	2						
1.15	Landing	2						
1.16	Parkering og stopp av motor	2						
1.17	Flyets og flygerens dokumenter	2						
	Forberedelse til leksjon	1						
	Sjekkliste og prosedyrer	2						
	Radioprosedyrer	2						
	Utkikk og orienteringsevne	2						

Gjenstående øvelser / Øvelser som må trenes mer:

Signatur instruktør:

Signatur elev:

Leksjon 2 Instrumentflyging – grunnleggende instrumentflyging 2

Dato:	Elev:	Planlagt tid: 1:15
Fly:	Instruktør:	Brukt tid:

Progresjon:	Mangelfull	Svak	God	Meget god
--------------------	------------	------	-----	-----------

Øvelser		K	D	1	2	3	S	Kommentarer
2.1	Inspeksjon før avgang	3						
2.2	Oppstart	2						
2.3	Taksing – instrumentsjekk	2						
2.4	Motorprøve	2						
2.5	Normal avgang og utflyging	2						
2.6	Horisontal flyging – Høydehold	2						
2.7	Horisontal flyging – Retningskontroll	2						
2.8	Sving – rate 1 – til HDG	2						
2.9	Sving – rate 1 – antall grader	2						
2.10	Flyging med forskjellig flygefart	2						
2.11	Stigning konst. flygefart/var. motorsetting	2						
2.12	Glidning konst. flygefart/var. motorsetting	2						
2.13	Stigende og glidende svinger	2						
2.14	Direkte overganger rett frem	2						
2.15	Direkte overganger i sving	2						
2.16	Simulert "radarvector" til finalen	2						
2.17	Landing	2						
2.18	Parkering og stopp av motor	3						
2.19	Flyets og flygerens dokumenter	3						
	Forberedelse til leksjon	2						
	Sjekkliste og prosedyrer	2						
	Radioprosedyrer	2						
	Utkikk og orienteringsevne	2						

Gjenstående øvelser / Øvelser som må trenes mer:	
Signatur instruktør:	Signatur elev:

Leksjon 3 Instrumentflyging – videregående manøvre

Dato:	Elev:	Planlagt tid: 1:15
Fly:	Instruktør:	Brukt tid:

Progresjon:	Mangelfull	Svak	God	Meget god
--------------------	------------	------	-----	-----------

Øvelser		K	D	1	2	3	S	Kommentarer
3.1	Inspeksjon før avgang	3						
3.2	Oppstart, taksing og motorprøve	3						
3.3	Normal avgang og utflyging	3						
3.4	Horisontal flyging – Høydehold	2						
3.5	Horisontal flyging – Retningskontroll	2						
3.6	Direkte overganger rett frem	2						
3.7	Direkte overganger i sving	2						
3.8	Sakteflyging m/u flaps rett frem	2						
3.9	Sakteflyging m/u flaps i sving	2						
3.10	"Approach to stall" (første indikasjon)	2						
3.11	Uttak fra unormale stillinger	2						
3.12	Simulert "radarvector" til finalen	2						
3.13	Landing	3						
3.14	Flyets og flygerens dokumenter	3						
	Forberedelse til leksjon	3						
	Sjekkliste og prosedyrer	3						
	Radioprosedyrer	3						
	Utkikk og orienteringsevne	3						

Gjenstående øvelser / Øvelser som må trenes mer:

Signatur instruktør:

Signatur elev:

Leksjon 4 Instrumentflyging – instrumentnavigasjon

Dato:	Elev:	Planlagt tid: 1:15
Fly:	Instruktør:	Brukt tid:

Progresjon:	Mangelfull	Svak	God	Meget god
--------------------	------------	------	-----	-----------

Øvelser		K	D	1	2	3	S	Kommentarer
4.1	Inspeksjon før avgang	3						
4.2	Oppstart, taksing og motorprøve	3						
4.3	Normal avgang og utflyging	3						
4.4	Horisontal flyging – Høydehold	3						
4.5	Horisontal flyging – Retningskontroll	3						
4.6	Direkte overganger rett frem	3						
4.7	Direkte overganger i sving	3						
4.8	Instrumentnavigasjon GNSS	2						
4.9	GNSS feil	2						
4.10	Uttak fra unormale stillinger	2						
4.11	Sakteflyging	2						
4.12	Simulert "radarvector" til finalen	2						
4.13	Landing	3						
4.14	Flyets og flygerens dokumenter	3						
		3						
	Forberedelse til leksjon	3						
	Sjekkliste og prosedyrer	3						
	Radioprosedyrer	3						
	Utkikk og orienteringsevne	3						

Gjenstående øvelser / Øvelser som må trenes mer:

Signatur instruktør:

Signatur elev:

Leksjon 5 Nattflygingsrettighet – introduksjon

Dato:	Elev:	Planlagt tid: 1:10
Fly:	Instruktør:	Brukt tid:

Progresjon:	Mangelfull	Svak	God	Meget god
--------------------	------------	------	-----	-----------

Øvelser		K	D	1	2	3	S	Kommentarer
5.1	Inspeksjon før avgang	2						
5.2	Oppstart	2						
5.3	Taksing – instrumentsjekk	2						
5.4	Motorprøve	2						
5.5	Normal avgang og utflyging	2						
5.6	Horisontal flyging – Høydehold	2						
5.7	Horisontal flyging – Retningskontroll	2						
5.8	Sjekk av kabin for airwork	2						
5.9	Krappe svinger (45°)	2						
5.10	Sakteflyging	2						
5.11	Steilinger	2						
5.11	Uttak fra unormale stillinger	2						
5.12	Innflyging	1						
5.13	Landinger	1						
5.14	Avbrutt landing / "Go-around"	1						
5.15	Parkering og stopp av motor	2						
5.16	Flyets og flygerens dokumenter	3						
	Forberedelse til leksjon	2						
	Sjekkliste og prosedyrer	2						
	Radioprosedyrer	2						
	Utkikk og orienteringsevne	2						

Gjenstående øvelser / Øvelser som må trenes mer:	
Signatur instruktør:	Signatur elev:

Leksjon 6 Nattflygingsrettighet – nødprosedyrer og landinger

Dato:	Elev:	Planlagt tid: 1: 10
Fly:	Instruktør:	Brukt tid:

Progresjon:	Mangelfull	Svak	God	Meget god
--------------------	------------	------	-----	-----------

Øvelser		K	D	1	2	3	S	Kommentarer
6.1	Inspeksjon før avgang	2						
6.2	Oppstart	2						
6.3	Taksing – instrumentsjekk	2						
6.4	Motorprøve	2						
6.5	Normal avgang	2						
6.6	Motorkutt under utflyging (<i>simultert</i>)	2						
6.7	Horisontal flyging – Høydehold	2						
6.8	Horisontal flyging – Retningskontroll	2						
6.9	Vakuumfeil – feil på (AHRS) AI/DG	2						
6.10	Motorstopp – nødlanding underveis	2						
6.11	Elektrisk feil	2						
6.12	Innflyging	2						
6.13	Landinger	2						
6.14	Avbrutt landing / "Go-around"	2						
6.15	Parkering og stopp av motor	2						
6.16	Flyets og flygerens dokumenter	3						
	Forberedelse til leksjon	3						
	Sjekkliste og prosedyrer	2						
	Radioprosedyrer	2						
	Utkikk og orienteringsevne	2						

Gjenstående øvelser / Øvelser som må trenes mer:

Signatur instruktør:

Signatur elev:

Leksjon 7 Nattflygingsrettighet – landinger

Dato:	Elev:	Planlagt tid: 1:10
Fly:	Instruktør:	Brukt tid:

Progresjon:	Mangelfull	Svak	God	Meget god
--------------------	------------	------	-----	-----------

Øvelser		K	D	1	2	3	S	Kommentarer
7.1	Inspeksjon før avgang	2						
7.2	Oppstart	2						
7.3	Taksing – instrumentsjekk	2						
7.4	Motorprøve	2						
7.5	Normal avgang	2						
7.6	Motorkutt under utflyging (<i>simultert</i>)	2						
7.7	Flyging i landingsrunden	2						
7.8	Normal landing	2						
7.9	Landing uten flaps	2						
7.10	Landing uten landingslys	2						
7.11	Landing uten instrumentbelysning	2						
7.12	Avbrutt landing / "Go-around"	2						
7.13	Motorstopp ved flyplass	2						
7.14	Parkering og stopp av motor	2						
7.15	Flyets og flygerens dokumenter	3						
	Forberedelse til leksjon	3						
	Sjekkliste og prosedyrer	2						
	Radioprosedyrer	2						
	Utkikk og orienteringsevne	2						

Gjenstående øvelser / Øvelser som må trenes mer:

Signatur instruktør:

Signatur elev:

Leksjon 8 Nattflygingsrettighet – avsluttende skolesjekk

Det skal flys navigasjonstur på minimum 27 nm (50 km) og gjennomføres 5 avganger og full stopp landinger.

Dato:	Elev:	Planlagt tid: 1:30
Fly:	Instruktør:	Brukt tid:

Progresjon:	Mangelfull	Svak	God	Meget god
--------------------	------------	------	-----	-----------

Øvelser		K	D	1	2	3	S	Kommentarer
8.1	Inspeksjon før avgang	3						
8.2	Oppstart	3						
8.3	Taksing – instrumentsjekk	3						
8.4	Motorprøve	3						
8.5	Normal avgang og utflyging	3						
8.6	Høyde og retningskontroll	3						
8.7	Visuell kartnavigasjon	3						
8.8	Radionavigasjon og GNSS (VFR)	2						
8.9	Føring av navigasjonsplan	3						
8.10	Forverring av vær / Alternativ plan	3						
8.11	Innflyging	3						
8.12	Normal landing	3						
8.13	Avbrutt landing / "Go-around"	3						
8.14	Motorstopp ved flyplass	2						
	SOLO 1:00							
8.15	Oppstart og motorprøve	S						
8.16	Normal avgang	S						
8.17	Flyging i landingsrunden	S						
8.18	5 landinger	S						
8.19	Parkering og stopp av motor	3						
8.20	Flyets og flygerens dokumenter	3						
	Forberedelse til leksjon	3						
	Sjekkliste og prosedyrer	3						
	Radioprosedyrer	3						
	Utkikk og orienteringsevne	3						

Progresjonssjekk bestått ☐	Ikke bestått ☐
Signatur instruktør:	Signatur elev:

Leksjon X-

Dato:	Elev:	Planlagt tid:
Fly:	Instruktør:	Brukt tid:

Progresjon:	Mangelfull	Svak	God	Meget god
--------------------	------------	------	-----	-----------

Øvelser		K	D	1	2	3	S	Kommentarer
	Forberedelse til leksjon							
	Sjekkliste og prosedyrer							
	Radioprosedyrer							
	Utkikk og orienteringsevne							

Gjenstående øvelser / Øvelser som må trenes mer:	
Signatur instruktør:	Signatur elev:

Tidsoversikt Nattflygingsrettighet

Leksjon	Tid	Dual	Nav	Solo	Solo nav	Instrument
1	1:15	1:15				1:15
2	1:15	1:15				1:15
3	1:15	1:15				1:15
4	1:15	1:15				1:15
	5:00	5:00				5:00
5	1:10	1:10				
6	1:10	1:10				
7	1:10	1:10				
8	1:30	1:00	1:00	0:30		
Total	5:00	4:30	1:00	0:30		

5.0 Progresjon og tilbakemelding

[SFHB 4.5.2 Dokumentasjon av trening]

5.1 Krav til flygeferdigheter

Alle øvelser skal bedømmes med en karakter, og ønsket standard er beskrevet som sikker, effektiv og korrekt prosedyre. Programmet er utarbeidet for at eleven gjennom selvstendig øving, under veiledning av instruktøren, skal oppnå to forskjellige ferdighetsnivå:

- Nivå (karakter) 2: Sikker flyging – akseptabel standard for soloflyging.
- Nivå (karakter) 3: Sikker, effektiv og korrekt prosedyre for selvstendig operasjon.

5.2 Karakterskala for bedømmelse av elevens ferdigheter – absolutt

Hver øvelse skal bedømmes med en karakter fra en fem-delt skala bestående av følgende forkortelser: D-1-2-3-S.

Karakteren skal gi en objektiv vurdering av elevens prestasjon eller ferdighetsnivå. Karakter for hver øvelse skal uttrykke i hvilken grad eleven lykkes med å utføre øvelsen, etter at én eller flere forsøk er utført, sett i forhold til en korrekt gjennomføring av øvelsen.

Ferdighetskarakteren *skal ikke* settes i forhold til elevens stadium. Det er derfor naturlig at eleven får mange lave karakterer i begynnelsen av utdanningen. Etter hvert som eleven viser progresjon for hver øvelse, vil dette tydelig komme til uttrykk ved høyere karakter.

Klassifisering D: Øvelsen er demonstrert av instruktør, men ikke øvet av eleven.

Karakter 1: Eleven kan ikke gjennomføre øvelsen på sikker måte, og han trenger betydelig assistanse fra instruktøren. Eleven viser tegn på manglende kunnskap om øvelsen eller prosedyren som skal øves.

Karakter 2: Eleven har kontroll og gjennomfører øvelsen på en sikker måte. Noen feil gjøres, men eleven oppdager feilen i tide og korrigerer på korrekt måte. Eleven har nødvendige kunnskaper om øvelsen og prosedyren. Eleven viser en akseptabel standard i forhold til å bli autorisert til å utføre øvelsen *solo*.

Karakter 3: Eleven har full kontroll og gjennomfører øvelsen sikkert, effektivt og korrekt. Enkelte småfeil forekommer, men blir raskt korrigert på korrekt måte. Eleven viser god «airmanship» og har meget gode kunnskaper og oversikt over situasjonen til enhver tid. Dette er den standard som tilsvarer krav ved ferdighetsprøve til PPL(A), og som eleven må kunne demonstrere ved skolesjekk.

Klassifisering S: Eleven skal angi alle øvelser som er utført ved soloflyging ved å avmerke klassifisering S.

Til hver øvelse er det oppført en forventet standard som står oppført i egen kolonne merket «K», dette er forventet karakter for ferdighetsnivået ved elevens stadium.

5.3 Samlet vurdering av elevens progresjon for en flygeleksjon – relativ

Etter hver leksjon skal instruktøren gi en subjektiv totalvurdering av elevens progresjon og prestasjonsnivå sett i forhold til det stadium eleven er i treningsprogrammet, og sett i forhold til andre elever på samme stadium i utdanningen. Eleven skal dermed gis et inntrykk av sitt eget nivå i forhold til andre elever.

MANGELFULL

Eleven viser manglende kunnskaper og ferdigheter i flere av de øvelser som instruktøren forventer at han kan utføre på sikker måte i denne fasen av utdanningen, og progresjonen er ikke tilfredsstillende.

SVAK

Eleven virker uforberedt og viser svake kunnskaper om prosedyrer, og har større unøyaktigheter i flyging i forhold til det aktuelle stadiet i utdanningen enn hva som er normal progresjon.

GOD

Eleven viser at han/hun har grunnleggende forståelse av aktuelle prosedyrer. Eleven gjennomfører leksjonen med normal progresjon, kontroll og oversikt i forhold til denne fasen i utdanningen.

MEGET GOD

Eleven viser at han/hun har kunnskaper og viser ferdigheter over forventet nivå på dette stadiet. Han/hun har meget god kontroll med øvelsene til enhver tid, har god forståelse for situasjoner og kan utføre øvelser på nøyaktig og korrekt måte. Eleven viser meget god oversikt og planlegger flygingen bedre enn forventet av en elev på dette stadiet.

5.4 Progresjonssjekk

Den siste leksjonen i treningsprogrammet er avsluttende skolesjekk.

Utover den siste skolesjekken kan skolesjef kreve ytterligere progresjonssjekker om han/hun ser behovet for det.

5.5 Solosjekk

Leksjon 8 inneholder soloflyging. Instruktøren som gjennomfører leksjon 8 skal forsikre seg om at kandidaten har tilfredsstillende kompetansenivå for å gjennomføre påfølgende soloflyging.

Teoriundervisning skal være gjennomført før soloflyging gjennomføres.

5.6 Avsluttende skolesjekk

Etter at eleven har fullført alle leksjoner med tilfredsstillende ferdighetsnivå skal eleven gjennomføre en avsluttende skolesjekk.

Teoriundervisning skal være gjennomført før avsluttende skolesjekk gjennomføres.

Etter bestått skolesjekk sender flyskolen inn skjema for «Flygerettighet sportsfly» med avkryssing for VFR natt som bekreftelse for gjennomført treningsprogram til nattflygingsrettighet.

NLF påtegner denne rettigheten i flygebeviset, som lastes ned av eleven.

— SLUTT —